

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:	
miesięcznie 2 korony;	
z dwurazową dostawą do domu dopłaca się 60 halercy;	
na prowincji:	
z jednorazową przesyłką:	z dwurazową przesyłką:
rocznie 30 K — h	rocznie 36 K — h
kwartalnie 7 3/4 — 30	kwartalnie 9 — 30
miesięcznie 2 3/4 — 30	miesięcznie 3 — 30
W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fr. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.	

Redakcja nie zwraca.

Adres: „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Mariacki 1. 7.
Telefon Nr. 151.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petiowy albo jego miejsce 20 halercy
Za jeden wiersz petiowy w rubryce Nadesłane 40 halercy
Drobne ogłoszenia po 3 halercy za słowo. — Najmniejsza ogłoszenie 30 halercy.

Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po Kronice za jeden wiersz petiowy 60 halercy.

Numer pojedynczy:

we Lwowie: poranny 2 halercy popołudniowy 3 halercy
na prowincji: poranny 3 halercy popołudniowy 4 halercy

Czas odnowić przedpłatę na Dziennik Polski

który wychodzi 2 razy dziennie

o godz. 3 rano i o 3 popoł.

PRENUMERATA za dwa wydania dziennie wynosi miesięcznie:

we Lwowie 2 korony

(z dwurazową dostawą do domu dopłaca się 60 hal.)

na prowincji 2 kor. 50 hal.

(z dwurazową przesyłką 3 kor.).

Przy Dzienniku Polskim prenumerować można

BLUSZCZ

najlepsze pismo ilustr. dla kobiet, z dodatkiem mod najwziewszyszy i tablic krojów.

BLUSZCZ kosztuje kwartalnie:

we Lwowie 3 korony

na prowincji 4 kor. 50 hal.

Nowi prenumeratorowie otrzymują poczetek drukujący się obecnie powieści

Kazimierza Glińskiego p. t. „Boruta”.

Manifest do cara.

Lwów 30 listopada.

Ks. Wotkowiński, reprezentant liberalnego kierunku w Rosji, wystosował do cara Mikołaja manifest, który wedle pisma *Oswobodzenie*, brzmi jak następuje:

„Wasza cesarska Mości, najmiłościwszy Panie! Oddaję pod rozagę Waszej cesarskiej Mości moją broszurę, której myślą zasadniczą jest zjednoczenie cara z narodem; pomimo przeszkód, stawianych w tym względzie przez wyższą biurokrację, proszę o pozwolenie na wyjaśnienie w kilku słowach mego zapatrywania na konieczność radykalnego przeobrażenia ustroju państwowego Rosji, oraz upraszam o pozwolenie wyjaśnienia waszej ces. mości, dlaczego najmiłościwszy manifest z dnia 26 lutego 1903 roku z konieczności wywołać musi jeszcze większy niepokój wśród ludności.

Manifest zaczyna się od tego, iż odejmując władzę najwyższej możliwości zrygnięcia z praw samodzielnicy; tymczasem podani waszej cesarskiej mości coraz bardziej umacniają się w tem przekonaniu, iż samowładztwo siłą faktów przeobrażające się w samowładztwo czynowników, utrzymuje się w Rosji tylko przez tłumienie istotnych sił kraju, to jest praw jednostki i społeczeństwa. bez czego potęga i rozwój państwa dziś nie są możliwymi.

Samowładztwo wskutek manifestu z dnia 26 lutego, utrwala brak wszelkiej kontroli, a ten widzie znowu do bezprawia; prawa wyjątkowe i cirkularze rządowe panują wszędzie wszechwładnie, zarówno jak stan zmocnionej ochrony i ucisk wszystkich stanów. Ruina materialna całego narodu odbija się na stanowisku państwa na zewnątrz, a ciemnota, konserwowana starannie przez wyższą biurokrację, stała się strasznym narzędziem przeciwko samej biurokracji.

Poddani waszej ces. mości ze smutkiem przyjmują naganę z wysokości tronu za pa-

nujące w państwie niepokój, żywią jednak to przekonanie, że niepokój trwający już od lat 35, wywołane są fałszywymi poglądami i czynami rządu, który już od roku 1864 tamuje prawidłowy rozwój życia narodowego. Manifest z dnia 26 lutego, dotykając wolności sumienia, redukuje ją do tolerowania obcych wyznań, a nie robi wzmianki o ograniczeniach praw posiadania katolików (to jest „osób pochodzenia katolickiego”) nie dotyka on ograniczeń, jakich doznają protestanci, nie wspomina wcale o tem, jakie sekty będą oddać uważane za antyrządowe i czy gubernatorowie otrzymają lub nie wskazówkę, aby sami nie prześladowali sekciarzy, a ośmiali ich przed prześladowaniem ze strony kleru i tłumu. Najwyższy manifest nie wymienia ani jednej z reform, których tak niecierpliwie oczekują poddani waszej cesarskiej mości. W chwili kiedy ziemia tak niecierpliwie oczekują gwarancji prawnych dla swej swobodnej działalności, wyższa biurokracja, pod pretekstem demoralizacji, kładzie swą ciężką dłoń na życiu prowincjonalnem.

Czy są drogi wyjścia z tego stanu rzeczy, przez rząd wytworzonego i jakimi są one? — Rosji potrzeba przedewszystkiem: jednoci cara z narodem i przejścia do porządku, o-partego na prawie. Będzie to możliwe tylko wówczas, gdy z wysokości tronu wypowiedziana będzie zasada konstytucyjna.

Ta radykalna reforma da się osiągnąć przy zgodnem współdziałaniu trzech środków: 1. należy bez zwłoki usunąć z posad dostojników, ministrów i ich towarzyszy, którzy jakby wałem ochronnym otoczyli osobę monarchy i nie dopuszczają do zjednoczenia go z narodem, a zastąpić ich ludźmi młodymi, o szerokich poglądach, którzy pojmą należycie, że państwo opiera się nie na biurokracji, lecz na społecznej i prywatnej inicjatywie. Tacy ludzie są w Rosji i należy ich obdarzyć zaufaniem.

2. Drugim środkiem będzie ogłoszenie ukazów o reformach, o zniesieniu kary cielesnej, zrównaniu stanu włościańskiego z innymi stanami, o zniesieniu wysłań w drodze administracyjnej i ogłoszeniu powszechnej amnestii dla wygnanców, o wyznaczeniu rewizji senatorskiej w sprawie postępowania von Wahla w Wilnie, o złagodzeniu ustawy cenzuralnej itd.

3. Trzecim środkiem — ogłoszenie najwyższego manifestu, zapowiadającego podanym, iż senat wygotuje wkrótce postanowienie o zwołaniu do stolicy Soboru ziemskiego.

Jeżeliby waszej Cesarskiej Mości podobało się nakazać mi, abym przybył do Petersburga, byłbym w szczęśliwym położeniu, iż mógłbym osobiście potwierdzić i udowodnić to wszystko, com napisał w mej broszurze.

Waszej Cesarskiej Mości wierny, książę Grzegorz Wotkowiński. Dnia 20 kwietnia 1903 roku. Mentona.

Pożyczki

z krajowego funduszu przemysłow.

Organ Związku galic. Kas oszczędności i zarazem organ centraln. Związku galic. przemysłu fabrycznego, *Dobrobyt*, wyborne redagowane czasopismo fachowe, zamieszcza w zeszytach 24 z 25 bm. referat, który dyrektor Banku krajowego, p. dr. Alfred Zgórski przedłożył krajowej komisji przemysłowej. Sprawa pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego posiada przy dzisiejszym rozbudzeniu tendencji nad uprzedmiotowieniem kraju, doniosłość tak pierwszorzędą, że głos wytrwałego finansisty i znawcy stosunków krajowych tej miary, co dyrektor Zgórski, zasługuje na powszechną uwagę. Z tego względu

pozwalamy sobie streścić referat, zamieszczony w *Dobrobycie*.

Stwierdziwszy z uznaniem krok sejmu, który fundusz przemysłowy podwyższył w ostatniej sesji do wysokości 5 milionów koron, dr. Zgórski — wobec sprzecznych opinii — oświadcza, że nie jest zwolennikiem tych, co twierdzą, że fundusz dotychczas nie spełnił swego zadania, ani też nie należy do optymistów, którzy nie widzą potrzeby poprawy dzisiejszego procedury pożyczek.

Co do metody udzielania pożyczek, autor nie jest za tem, aby układano jakiś program na szereg lat; twierdzi jednak, że pewne zasady należy ustalić, których następnie przy udzielaniu pożyczek trzymać się powinno.

„Poprzed jednak — pisze autor — pragnę załatwić dwie kwestie, ustnie przez członków komisji poruszone, a mianowicie: kwestię procentów i kwestię terminu umarzania pożyczek. Co do procentu, sądzą niektórzy członkowie komisji, że 3 pr. stopa jest za niską i że przemysł rentujący się może płacić wyższe odsetki. Twierdzenie to jest słuszne, ale zadaniem funduszu przemysłowego jest niesienie pomocy i zachęta dla przemysłu i dlatego stanowi różnica odsetek premię dla przedsiębiorcy, której mu odmawiać fundusz krajowy nie powinien. Co do terminu spłaty pożyczek, przyjęła się w komisji praktyka, że udziela się ich na rok pierwszy tylko za opłatą odsetek, a kapitał spłaca się w następnych 5 do 10 latach. Są jednak wyjątki, że szło się do lat 15 amortyzacji, a nadto wcale liberalnie przyzwala się na rozkładanie niespłaconego kapitału na dalsze plany umorzenia, przez co w praktyce przeciągają się plany te na dłuższe, nieraz do za długie okresy. Stąd też i w tym kierunku żadne zmiany nie są potrzebne.

Przechodząc do zasad udzielania pożyczek z funduszu przemysłowego, zaznaczam przedewszystkiem, na jakie przedsiębiorstwa pożyczek udzielać się powinno.

Więc przedewszystkiem nie powinien fundusz ten udzielać pożyczek drobnym rzekodzielnikom, gdyż przez to zanadto by się rozdrobiła, a rzekodzielnik porządnym i pracowitym powinien znaleźć kredyt w funduszach lokalnych, których po gminach u nas jest dosyć i w miejscowych kasach oszczędności i towarzystwach zaliczkowych.

Wyjątek stanowią zjednoczenia rzemieślnicze, które się podejmują większych dostaw publicznych.

Nie powinien udzielać pożyczek ten fundusz przedsiębiorstw, które mają materiał surowy i zbyt wyrobów na miejscu zapewniony i nie mogą obawiać się konkurencji, więc cegielnie, wapieniarki, gorzelnie, tartaki i t. p., gdyż te przedsiębiorstwa, jeżeli są zdrowe, nie potrzebują pomocy publicznej.

Również nie powinien fundusz przemysłowy udzielać pożyczek na przedsiębiorstwa w bycie swym zachwiane, gdyż nie można kredytem publicznym ratować tego, co na śmierć jest skazane.

W końcu nie powinien fundusz przemysłowy udzielać pożyczek na przedsiębiorstwa przez szereg lat już ustalone, gdyż zaciąganie pożyczek w tych wypadkach jest spekulacją na różnicę odsetek, celem zwiększenia swego prywatnego dochodu. Niema to wszakże zastosowania, jeżeli istniejące i prosperujące przedsiębiorstwo pragnie się rozszerzyć, ulepszyć, lub nowy dział wprowadzić; w tym wypadku nawet jest najwłaściwsze pole działania dla funduszu przemysłowego.

Już najmniej może się fundusz przemysłowy angażować jako współzałożyciel do zakładania dopiero powstałych mających przedsiębiorstw, zwłaszcza, że jako wierzyciel, tylko mały może mieć wpływ na przyszłość takiego przedsiębiorstwa.

W ogóle zaś należy się strzedz, aby nie korzystali z funduszu tego przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa, obliczone na wyszek, czy dostawców surowca, czy też robotników, czy wreszcie konsumentów.

Co do kwalifikacji osobistych, należy być ostrożnym wobec przedsiębiorców, którzy nie budzą zaufania znajomością swego fachu, którzy finansowo są zupełnie zrujnowani, albo też majątkowo są tak silni, że pomoc kraju ich tylko wzbogaci, a na rozwój dotychczas galezi przemysłu nie wpłynęła.

Natomiast powinno się udzielać pożyczek przemysłowym przedsiębiorstwom: które wprowadzają nową dla kraju lub swej okolicy gałąź produkcji, mogącą z importem konkurować, albo licząc na eksport, albo wreszcie powstrzymać eksport surowca; — które znajdują warunki produkcji w materiałach lub siłach roboczych na miejscu, lub sprowadzić je mogą z korzyścią dla przerobów; — których istnienie oddziałów może korzystnie na zwiększenie rolniej, lub górniczej produkcji, albo też na podniesienie zarobkowości ludności.

Przy przedsiębiorstwach tym warunkom odpowiadających, pierwszeństwo powinny mieć przedsiębiorstwa spółkowe, jakoteż takie, które są w rękach ludzi technicznie wypróbowanych, a w ogóle zatrudniające większą liczbę robotników i potrzebujących większą ilość surowca.

Przedewszystkiem należy jednak każde przedsiębiorstwo przed udzieleniem pożyczki w tych kierunkach indywidualnie zbadać, po udzieleniu zaś pożyczki przypilnować, aby pieniądze poszły na cel gołąbki wskazany. Nadto należy w całym czasie trwania stosunku pożyczkowego, przedsiębiorstwo takie nadzorować.

Wykluczone zaś być musi, aby fundusz przemysłowy stał się funduszem pożyczkowym dla przemysłowców, aby służył do spłacania długów i zaciągania pożyczek, dogodnych może dla właściciela przedsiębiorstwa, ale bez wpływu na rozwój samego warsztatu roboczego i jego produkcji.

Aby zaś to zadanie spełnić, potrzebna jest dla komisji inna organizacja biura, która na szczęście już jest w toku, a która możeby się mogła coś nieco oprzeć także o organizację „Związku fabrycznego”.

Korespondencje.

Sokal 27 listopada.

(Inkwizycja na ruskie dzieci w szkołach sokalskich).

Pod takim tytułem pomieścił *Dziło* w nr. 250 z dnia 18 b. m. notatkę, krzywdzącą w wysokim stopniu kilku tutejszych nauczycieli Polaków, a co haniebniejsze, opartą na błędnych wywnioskach i fałszu. Ktoś, kto by wspomniany artykuł przeczytał, a nie znał prawdziwości hajdamackiej, ubolewałby nad tą „ruską Wrześnią” w Sokalu, nad niewinnymi ofiarami polskiej haki i samowoli. Cóż to za wdziczyzna materiał dla ks. Bohaczewskiego do formowania rewelacji do „Wysokości pałaty”. W pierwszym rzędzie robi zane *Dziło* męczennikiem ruskiego chłopaka, który, wzbraniając się ucałować wizerunek Mickiewicza podany mu przez ucznia Polaka, miał być przez nauczyciela p. M. w okrutny sposób skatowany. Zanosząc swe żale, *Dziło* rozmyślnie zapominało wyjaśnić, że 16-letni gbur został ukarany w domu przez swego opiekuna za to, że karcił małych dzieciaków, przypatrujących się rycinie, przedstawiającej Mickiewicza.

W drugim rozdziale artykułu roni łyż *Dziło* z tego powodu, że w tutejszej seminarnej ruskiej szkole ćwiczeń, nauczyciel p. Z.

(rozumie się, Polak) rozmyślnie zaniedbuje swoją klasę do tego stopnia, że rodzice zmuszeni są z tejże szkoły odbierać swe dzieci i t. d. Tu popełnił *Dziło* drugie żłosiwe kłamstwo, bo p. Z. jako zdolny, sumienny i pracowity nauczyciel, już od kilku lat przy tejże szkole ku zadowoleniu władz i rodziców pracuje. Najlepszym zaś dowodem jego sumienności jest to, że w obecnym roku wzrosła frekwencja jego klasy do tej wysokości, do jakiej nigdy od czasu istnienia tutejszej szkoły ćwiczeń, żadna klasa nie doszła. Denuncjację o p. Z. przyjęła publiczność tutejsza z oburzeniem. My zaś powiemy, że dobrze mu tak, skoro nie umiał przewidzieć hajdamackiej wdziczyzny i zasilał biednych uczniów, Rusinów, swoją kuchnią i odzieżą, miasto użyć tego na wsparcie biednej młodzieży polskiej, której w Sokalu nie brak.

Ze szkoły mieskiej powołał nasz przyjaciel do szkoły PP. Felicjanek z obroną uciśnionych, biednych dziełat ruskich. Załujemy, że w swojej wędrówce, ów opiekun nie ogładnął się po za siebie. Byłby on z pewnością obaczył ruskie dziewczątka, które dobrowolnie pomijają szkołę żeńską, kierowaną przez Rusina, a spieszą do „znienawidzonej” szkoły PP. Felicjanek, oddalanej o jaki kilometr drogi. Ale zostawmy na teraz sprawę artykułu *Dziła* i ruskie „Wrześnie” a zagladnijmy na moment do tutejszej ruskiej pedagogii.

Pomiędzy kilkoma tutejszymi szkołami znajduje się szkoła, t. zw. na „Starym rynku”, której kierownikiem jest prawdziwa perła patriotów ruskich. W tej to szkole, gdy z powodu przeszkody nie mógł być na nauce religii ksiądz łaciński, a ruski katecheta ks. Demczuk połączył dzieci obu obrządków razem, zdarzył się następujący wypadek: Ks. D. wezwał do odpowiedzi z religii uczennicę — Polkę, Marię Sawkównę. Uczennica oświadczyła, że po rusku odpowiadać nie umie, bo jest Polką. Wówczas szanowny katecheta popadł w szaloną pasję i chciał oporną zmusić razami. A gdy dzielne dziewczę i tego się nie ustraszyla, zaciągnął ją do kancelarii, gdzie światły „dyrektor” p. Chomiński, obśypał ją stekiem najbrzydlivszych wyrazów jak: „Ty ścierwo, ty dranie, ty śmiecie” i t. d. Kto wie, co byłoby się z dziewczęciem stało, gdyby nie była nadeszła do kancelarii nauczycielka, pani P., jakoteż matka dziewczęcia. Przy tej sposobności wypadła nadmienić, że czcigodny „dyrektor” jest już od kilku lat niemowlęciem na swem stanowisku. Obowiązki bowiem swoje spełnia w ten sposób, że żadnego prawnika w okolicy nie opuszcza, każdego pierwszego w miesiącu robi sobie święto, gdyż już o 9-tej godz. jest w kasie urzędu podatkowego, resztę zaś dnia spędza w handerkach. Zawiadomienia szkolne otrzymują dzieci zamiast 4 razy do roku, bardzo często raz tylko. W klasach pali się zaledwie w wyjątkowo zimnych dniach, tak, że często nauczycielki i dzieci przeziębają się i chorują, jak to niedawno z tej przyczyny zapadła na zapalenie płuc p. P. Tu właśnie mógł skonstatować korespondent *Dziła* masową emigrację uczennic z klasy p. dyrektora do szkoły PP. Felicjanek, mimo dobrej komitywy, w jakiej pan ten pozostaje ze swemi uczennicami.

I drugi patriotnik w guście p. Chomińskiego zaleca się swoim taktem i bezstronnością pedagogiczną. Jest to nauczyciel seminarjum, męczycząna okazały, którego nawet nazywają przydomkiem „Stoń”, a może i słusznie. Jeśli który z uczniów Polaków chce być pytany i otrzymać najgorszą notę, niech tylko odważy się przed rozpoczęciem nauki odmawiać modlitwę polską, a niezawodnie pan ten spełni jego życzenie najskrupulatniej. Trzecim, a względnie czwartym skarbem, jakim rada krajowa nasz Sokal uszczęśliwiła, jest p. Budziński, również seminarjalny nauczyciel,

(58)

KAZIMIERZ GLIŃSKI.

BORUTA.

Powieść z lat dawnych.

— Rozmówiliśmy się — ochryplym głosem rzekł do Boruty — i jako widzisz waćpan, nie byłem przed nim zbyt skryty. Zaufanie, jakim obdarzył waszpana, nie powinno mu być niemiłe; jeżeli Stempkowski mówi: Wit raju! Wit mentor! — Sieniawski chciałby powiedzieć: Wit dru!... To, co waćpan powiedział, nie zbysza się przekąszeniem warg i mrugnięciem oka. Niby tak! waćpana, w krótkie a pewne: tak! przemienić się musi. Zauważyłeś — co?... zauważyłeś — gdzie?... Zauważyłeś — z kim?...

Słowa padały, jak młot, powolne — sycające — straszne...

Boruta patrzył w ziemiastą twarz pana łowczego, który go przeszywał zimnem, a ostrym, jak stal spojrzeniem. Po chwili rzekł: — Nie radbym być gachem panny Teresy.

— To się rozumie — odpowiedział Sieniawski.

— Waszmość jednym z tych jesteś, do których ja okrutną, sympatię a inklinację czuję.

— Czekam od waćpana odpowiedzi.

— Zeszłej nocy coś niezwykłego stało się.

— Nie targaj słów waćpan!... prosto, jasno, otwarcie mów!

— Nie odmienie dowiesz się, panie łowczy, rzeczy najważniejszej... Jam cię tylko, kto inny istotę uchwylił — i ten wam powie!

— Któż jest — ten?

Boruta się nachylił i szepnął:

— Bieś!

Łowczy zdziwił się.

— Świadkiem był a jest ostrowozroczny.

możesz go wasza miłość wypróbować. To, co widział, ma ludzką imaginację przechodzić.

— Dziękuję waćpanu!... — rzekł łowczy, podając rękę Borucie.

Mówił z flegmą, spokojnie, a na wargach piana złości kipiła... Krokiem powolnym do zamku poszedł. Przy krosnach pannę Teresę zastał, pochyloną nad robotą. Starościna siedziała opodal z książką w ręku, którą kiedyś niekiedy podnosiła do oczu, to znowu opuszczała na kolana. Pan Marcin szepem rozmawiał z Józwinem, w pewnem oddaleniu od pani Stempkowskiej stojąc, ale co chwila na starościankę wzrok zwracał, nie mogąc oczu swoich w subordynacji utrzymać.

Panna Teresa, pochylona nad krosnami, czuła one spojrzenia milęgo; powieki jej drgały, chcąc się koniecznie unieść, lecz się obawiała wzroku pani matki, która by na gorącym uczynku tej rozmowy niepozwo-

nej chwyciła. Nachyliła się więc nad krosnami i dźwignęła z zajęciem.

Pan łowczy zbliżył się, usiadł przy niej i w milczeniu jął dobierać welny do jakiegoś haftu wzorzystego. Boruta za nim sunął cicho, tajemniczo, podszedł do kaffowego komina, na którym gitara leżała, łokciem o wystający brzeg wsparł się, po chwili zaczął lekko po strunach milczących palcami wodzić. Okna były otwarte, ciężkie zasłony u okien wiatr poruszał...

Starościna spojrzała na Terenię i pana łowczego. Nie mówili nic... Sieniawski podawał naci, ona brała w milczeniu i — szyla. Kiedyś niekiedy słychać było szepł pana Piotra:

— Czerwieni.

Ona odpowiadała:

— Dziękuję!

I znowu pochylała nad krosnami lica po-

bladła.

Rozmowa się nie kleiła — niezadowolenie odmalowało się na twarzy starościny.

— Zda się — rzekła — że waszmość państwa większą teraz skłonność macie do słuchania melankolijnych dźwięków gitary, niż rozmowy. Uczynicie zadość, panie Wicie, usposobieniu temu i zaśpiewajcie nam coś.

— Nie słyszałem jeszcze waćpana — Sieniawski się odezwał.

— Cóż mam zaśpiewać? — Boruta spytał.

— Jąbym miłośną chciał pieśń — cią-

gnął Sieniawski — bo zda mi się, że w tej chwili najstosowniejszą ona być może Ale, może wy, panno starościanko, innej żądacie?...

— dodał, pochylając się ku Tereni.

Terenia uniosła powoli głowę i spojrzła na łowczego. Zle błyski w oczach jego dostrzegła; patrzył chmurnie, lecz tak, jakby chciał dotrzeć do wnętrza jej duszy.

— Słowo przy was, gościem jesteście — odpowiedziała.

— Ostawmy wybór pieśniarzowi — godziła spór starościna.

Ciche zabrzęczały struny — i cicho, bardzo cicho popłynęła pieśń:

Niś się płacze, niś się mieni
Z srebra, złota i czerwieni,
Miękka, piękna niś!

Wyszedł obraz malowany:
Serce — płomień — kwiat różany...
Ach!... śniś duszy — śniś!

Do skończenia wizerunku
Braknie tylko pocałunku,
Nocy, szmeru fall...

Kwiat różany — serce — płomień,
Chwyci wicher oszłomięty,
W cichą rzuci dal.

Lecz w tej ciszy, lecz w tej dali
Coś się trzyma — mać — pań!
Duszo — w otchłań skacz!
Piorun w młot był iskerce...
Błysnął — Cisza!... Pękło serce —

Ostał jeno płacz —

Jeno ostał... płacz!...

Sperliły się struny, jakby po nich dreszcz przeszedł i z tak cichym, z tak dziwnym szmerem umilkły, że wszystkim się zdawało, iż rzęsiście łyż wzdłuż nich się potoczyły i stumilkły pieśń.

Terenię twarz zbłądła i przestraszona oczyma spojrzła na śpiewaka, jakby ją przerażała wróżba jakaś w słowach onej pieśni ukryta; pan Marcin wzrok utkwił w Borucie i zdawał się pytać o znaczenie tej pieśni; granatowe żyły wybiły się na bombiaste czoło Sieniawskiego, Józwin poruszał głową, a pani starościna nieruchomo oczyma patrzyła bezgranicznym owianą... Boruta nie patrzył na nikogo, jakby nie obchodziło go nic: zasnuć-li, czy zaniepokoił duszę czyjaś?... oparł rękę o gitarę i po strunie jednej brzękać zaczął.

W tej chwili trzymana książka przez starościne wysunęła się i upadła na ziemię. Pan Marcin podbiegł i podniósł ją. Stempkowska podziękowała, zamyśliła się, później powstając z krzesła, zwróciła się do Kalinowskiego i cichym odezwała się głosem:

— Odprowadź mnie waćpan do mojego pokoju...

— Wasza miłość wzruszona jeste — rzekł pan Marcin.

(Ciąg dalszy nastąpi).

który za swoje hajdamackie występy ze Samobora tu przeniesiony został. I u nas nie przestaje on wszczepiać nienawiści do Łachów, urządził schadzki po wsiach, przewodził na wiecach, w kasynie ruskiem etc. Przed powstaniem zeszłego roku strejkami uczniów III. roku seminarium w Sokalu, urządził p. Buziński zgromadzenia ich w swoim mieszkaniu, a zabawiając ich czytaniem *Dia* i podobnych pism, odwołał widocznie od secesji. Ze nauka „borytela” nie poszła w las, wnosić można z tego, że gdy uczniowie Polacy, w dzień Wszystkich Świętych br. zapieśniali na kopcu Kościuszki „Boże Ojczy”, koledzy ich Rusini, wpadłszy w pobożny nastrój, zaczęli wyć ulubiony hymn hajdamacki „Ne pora, ne pora!” wywołując tym sposobem zgorszenie wśród licznej publiczności.

W zakończeniu nadmienić musimy, że jakiś czas mieliśmy spokój ze strony naszych kochanych braci Rusinów. Było to wtedy, kiedy ich opanoł szal walki pomiędzy sobą, kiedy to byli zajęci wyrzucaniem najpoważniejszych osób ze swego kasyna, pisanie brudnych anonimów na swoich księżach do biskupa itp. awantur. Skoro te miłe i im właściwe zabawy ustały, rzucają się znowu na Polaków.

Niehajdamaka.

Od administracji.

Powieść Artura Gruszeckiego pt. „Zwycięsca” jest do nabycia w administracji w formie fejetonowej po cenie 50 h.

KRONIKA.

Łwów 1 grudnia.

Stan powietrza. Godzina 12 w południe: Ciężota 4° R. Pochmurno.

Wiadomości osobiste. Wiceprezydent wyższego sądu krajowego dr. Jan Dylewski, wyjechał na wizytację sądu obwodowego w Stanisławowie.

Examin fizykalki w namiestnictwie złożyli pp. lekarze weterynaryj: Fried Seweryn (Łwów), Hainbach Wilhelm (Brody), Kwiz Wacław (Libeznice, Czechy), Piasecki Władysław (Wieliczka).

Ze sfer kolejowych. Do departamentu rachunkowego dyrekcji kolei w Stanisławowie przyjęci jako bezpłatni praktykanci Kazimierz Lisowski i Andrzej Widy. — Przeniesieni w okręgu stanisławowskiej dyrekcji: adjunkt Arnold Luka z urzędu ruchu w Kołomyi, jako kasjer towarowy do Monasterzyska, adjunkt Franciszek Smyczyński z Monasterzyska do urzędu ruchu w Kołomyi, asystent Antoni Hanusz z Podwysokiego do Jezupola i asyst. Meszulem Schärz z Jezupola do Podwysokiego.

Naczelnik stacji kolei państwowych w Krakowie, inspektor Feliks Piasecki, został mianowany naczelnikiem oddziału ruchu dyr. kolei w Stanisławowie w miejsce Karola Stelzera, powołanego do ministerstwa kolejowego.

Ze Stowarzyszenia kupców i młodzieży handlowej. Stowarzyszenie, jako prawny następca zawiązanego w r. 1873 w Łwowie „Bractwa młodzi kupieckiej” pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny łącząc 230-tą rocznicę swego istnienia z 50 rocznicą ogłoszenia przez Stolicę Apostolską dogmatu o Niepokalanym Poczęciu Bogarodzicy, odda cześć swej Przemiennej patronce i upamiętni dzień 8 grudnia br. gremialnym udziałem w nabożeństwie w archikatedrze ob. łać. o godz. wpół do 7 rano; następnie: uroczystym zebraniem o godzinie 11 przedpołudniem w lokalnościach Stowarzyszenia ulica Czarnieckiego 1. i II piętro, w celu poświęcenia „berła”, z którym reprezentanci Stowarzyszenia przy obchodach narodowych występować będą, dotychczasowe bowiem berło nadaje się tylko do obchodów kościelnych.

Ze „Szkoły ludowej”. Koło Kościuszki T. S. L. urządziło wczoraj zebranie delegatów ze swych członków. Inicjatorzy tego zjazdu zamierzali w ten sposób ułatwić sobie zorganizowanie się w ruchu oświatowym i działalności w czytelnictwie, delegatom zaś dać możność wypowiedzenia i porozumienia się celem ujednolinitenia i ułatwienia pracy. Zamierzali tym zjazd, w którym wzięło udział 32 delegatów z Hoko-ska, Zimnej Wódki, Podborzec, Sokolnik, Siemianówki z Zakocinami pod Mościskami i z Basiówką, uczynić zupełnie zadość. Rozpoczął się zjazd od zwiedzenia panoramy racławickiej, gdzie też liczni uczestnicy zjazdu się fotografowali, następnie zaś toczyły się w lokalu Koła kilkogodzinne obrady, rozpoczęte przemówieniem prezesa Koła p. Wł. Dunina-Wasowicza, który wygłosił również referat o „położeniu ludu w obecnej dobie”; poczem p. Senisson omówił znaczenie i działalność najważniejszych instytucji gminnych. Nastąpiło sprawozdanie kierowników czytelnictwa, wykazujące piękne rezultaty pracy Koła im. Tadeusza Kościuszki, poczem po uchwaleniu organizacji kierowników czytelnictwa obrady zamknięto.

Zebrani udali się następnie do teatru ludowego na przedstawienie „Belwederu”, a wreszcie na wieczornicę urządzoną staraniem komitetu pań, z panną Kunzmanówną na czele.

Późną nocą rozeszli się woszczanie do domów — Nowi to bojownicy na niwie ojczystej.

Z izby rekodziełniczej we Lwowie. Ponieważ rada szkolna krajowa wprowadziła naprawę nauki historii polskiej dla uczniów rekodziełniczych w szkołach przemysłowych uzupełniających, dlatego majstrów tejże postanowili posłać swoich uczniów nadal do tych szkół, ale o godzinie 7 wieczór, a to ze względu, że o tej porze kończy się praca w pracowniach rekodziełniczych, w których ci uczniowie uczą się rekodzieł. Izba rekodziełnicza uwiadomiała o tem wzywa pp. majstrów, ażeby swoich uczniów posłali do szkół przemysłowych uzupełniających o godzinie 7 wieczór, a gdyby ich o tej porze nie przyjęło do szkoły, należy prosić dyrektora odośnej szkoły o pisemne uwiadomienie, dla jakiego powodu odmówiono przyjęcia.

Echo napadu na ks. rektora Fijałkę. Studenci uniwersytetu lwowskiego: Mikolaj Babyn, Iwan Haluszczyński, Leon Hankiewicz, Iwan Łuciw, Franciszek Marysiuk, Metody Ogródnik, Mikolaj Stadyk i Artur Seelieb, wnieśli przeciw orzeczeniu dyscyplinarnemu se-

natu akademickiego tutejszego uniwersytetu, którem za współudział w napadzie na rektora uniwersytetu ks. Fijałkę, wykluczono ich raz na zawsze z uniwersytetu lwowskiego, rekurs do ministerstwa oświaty. Ministerstwo rekurs ten odrzuciło i utrzymało orzeczenie senatu w mocy.

— Piekarnia wojskowa obok szkoły Kordeckiego — jak nam donoszą — nie posiada ani studni z wodą do picia, ani wodociągowego połączenia, natomiast znajduje się w obrębie tej realności stawek, w którym płucze się naczynia piekarniane, a woda ta służy również do picia żołnierzom, zatrudnionym w piekarni, jakoteż pełniącym tam wartę. Jest to rzecz wprost niestychana! Trudno też pojąć, jak może coś podobnego istnieć dziś we Lwowie — wobec przymusu wodociągowego. Niemniej ciekawym jest, skąd zarząd piekarni bierze wodę do chleba; nie przesądzamy bowiem, że z owego stawku, w sąsiedztwie zaś nie ma żadnej publicznej studni. Jakkolwiek jednak jest, mamy nadzieję, że zarząd wojskowy dostarczy żołnierzom piekarni zdrowej wody do picia, co wobec istniejących wodociągów jest przecież łatwym, jakoteż pomyśli o zasypianiu stawku, który zwłaszcza obecnie — z powodu sąsiedztwa z dwiema szkołami o frekwencji około 1300 dzieci — może stać się wielce niehygienicznym czynnikiem.

— Rzeźnicy niezadowoleni. Rzeźnicy grubego bydła wnieśli do miejskiej komisji rzeźnianej pismo, zawierające mnóstwo żalów na stosunki w rzeźni. Tak np. skarżą się, iż na targowicy kręci się falanga faktorów, która utrudnia prawidłowy handel. Ze tak jest istotnie, to fakt i jeżeli rzeźnicy domagają się usunięcia anomalii z czystych pobudek, głos ich powinien być uszanowany. Zdarza się jednak, że niektórzy rzeźnicy walczą energicznie przeciw faktorom sobie niewygodnym, lecz sami na te same targowicy własnych posiadają licznych faktorów. Dobrzeby więc było, by komisja rzeźniana w interesie konsumentów obmyśliła pospołu z zarządem rzeźni środki ku ściśnieniu wielmożności faktorów na targowicy, którzy grają z całą perfidią i wyrachowaniem na hauss o towar swoich chlebobadawców, a na szkodę drobnego przemysłowca, na największą zaś tej nabezbroniejszej istoty, zwanej konsumentem...

— Przestroga. Dyrekcja i szkoły realnej przysłała następujące pismo: Jacyś młodzi osuści, przebrani w mundury uczniów szkoły realnej, usiłovali w kilku sklepach wydłubić datki, rzekomo na urządzenie szkolnej uroczystości Mickiewiczowskiej, pod pozorem, że ogłoszą reklamy tych firm w programie poranku mickiewiczowskiego. Przestrzega się przed tymi oszustami publiczność.

Jubileusz dra Sokołowskiego. W auli Collegium novum w Krakowie odbył się wczoraj w południe jubileusz 30-letniej pracy naukowej dra Marjana Sokołowskiego, prof. historii sztuki w uniwersytecie Jagiellońskim. W obchodzie wzięli udział członkowie akademii umiejętności z prezesem Stanisławem Tarnowskim, profesorowie uniwersytetu Jagiellońskiego, delegaci uniw. lwowskiego, prof. Wojciechowski i Antoniewicz, prezydent miasta Friedlein i wiceprez. Leo, komendant korpusu Albori, delegat Federowicz, dyrekcja Tow. Przyjaciół sztuk pięknych, profesorowie akademii sztuk pięknych, koła literackie, wydział Tow. Domu Matejki, artyści malarze, dziennikarze, literaci, obywatelstwo i liczne grono pań.

Pierwszy przemówił po łacinie prof. dr. Stefan Pawlik i wręczył jubilatowi brązową plakietę, dzieło rzeźbione Antoniego Madeyskiego, przedstawiające popiersie jubilata z piórem w ręku. Prof. dr. Antoni Górski odczytał adres od wielbicieli, przyjaciół, współpracowników i uczniów. Sekretarz komitetu Świejkowski odczytał pismo z życzeniami nadesłane w imieniu ministra oświaty, oraz cały szereg listów i depesz z kraju i z zagranicy, między innymi od prof. Adolfa Venturi z Rzymu. Imieniem uniwersytetu lwowskiego przemówił prof. dr. Jan Boloż Antoniewicz, imieniem członków sekcji historii i sztuki akademii umiejętności i grona konserwatorów Galicji zachodniej p. Leonard Lepsz, imieniem dawnych uczniów prof. dr. Stanisław Kopera, imieniem byłych uczniów panna Estreicherówna, imieniem uczniów akademii sztuk pięknych, składających adres, p. Gardecki. Ostatni przemawiał rektor uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. Krzymusi.

Za wyrażone życzenia podziękował jubilat. Wieczorem odbyła się na jego cześć uczta, w której wzięło udział około 100 osób. Wygłoszono liczne toasty i odczytywano dalsze depesze i listy.

List hr. Hektora Kwileckiego. Pisma poznańskie zamieszczają następujący list hr. Hektora Kwileckiego: „Ja niżej podpisany oświadczam: Przekonałszy się o zupełnej niśluszości zarzutów, które były przedmiotem znanego procesu przeciw hr. Izie Węsierskiej-Kwileckiej, a żałując, że postępowaniem moim ciężko obraziłem J.W. Panią hrabinę, małżonka jej, dzieci, rodzeństwo i spokrewnione rody, cofam wszelkie moje w procesie tym dane oświadczenia i przepraszam jak najusiłniej wszystkich, których czci i honorowi uchybiłem.”

Hektor Kwilecki.

Berlin, 26 listopada 1903.

Stan pogody w Europie. (Sprawozdanie centralnej stacji meteorologicznej w Wiedniu). Dnia 29, godzina 7 rano notują: Christiansund —1,5, Wiedeń +1,0, Pola +1,0, Budapeszt —2,0, Florencia +4,0, Biarritz +13,0, Paryż +6,0, Monachium +3,0, Berlin +1,0, Memel —4,0, Wilno —9,0, Bregencja +4,0, Gorycja +4,0, Rzym +8,0, Petersburg —2,8, Moskwa —0,3, Abazja +5,0, Lussin piccolo +10,0, Nizza +8,0.

Z kraju.

Mościska. (Kradzież w sądzie). W sądzie tutejszym popełniono w nocy z 24 na 25 z. m. kradzież przez włamanie się. Z kasy podręcznej skradziono po jej rozbiciu 157 kor. 34 hal. Sprawcę kradzieży, woszczanina, już uwięziono i odebrano od niego 34 koron. Towarzysza jego poszukuje żandarmerja.

Rawa. (Pożar). W gminie Ułhówku spaliło się 5 stodół woszczanich wraz ze wszystkimi zapasami zboża. Szkoda wynosi około 9000 koron. Ogień prawdopodobnie był podłożony.

Stanisławów. (Śmiata kradzież). W piątek dnia 26 bm. przedpołudniem zajęł z wiel-

kim wozem na podwórze kamienicy p. Libermanowej, gdzie mieści się handel p. Kwiatkowski, nieznanemu woźnicy, zabrał na wóz złożonych tam 16 pak rozmaitych towarów, poczem, nie nagabywany przez nikogo, odjechał w niewiadomym kierunku. Dopiero popołudniu spostrzeżono się, że popełniona została kradzież.

(Echo wyborów do kasy chorych). Żandarmerji Antoniemu Zychowi, który podczas ostatnich rozruchów w naszym mieście, jakie wybuchły z powodu wyborów do tutejszej kasy chorych, zastrzelił kuśnierza Brücknera, a zranił ucznia szkoły handlowej Gottfrieda, wytoczyły władze wojskowe śledztwo karne.

Żółkiew. (Pożar). We wsi Przysani padło pastwą pożaru sześć zagrod woszczanich. Szkoda wynosi przeszło 12.000 koron. Pożar wybuchł wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.

Kalendarz „ŚMIGUSA” na r. 1904, mogą nabywać prenumeratorem *Dziennika Polskiego* po wyjątkowo zniżonej cenie 70 hal. (35 ct.) wraz z przesyłką pocztową, kieszonkowy zaś kalendarzyk „Smigusa” po 20 hal. (10 ct.), z pocztową przesyłką 24 hal. (12 ct.).

* Z życia towarzyskiego. We wtorek odbędzie się w Stanisławowie ślub panny Eugenji Borałówny z p. Ludwikiem Schumrem, urzędnikiem Banku hipotecznego ze Lwowa.

* Najlepszy podarek gwiazdkowy dla dzieci. Po prostu obryzmą wzięłość zjednała sobie w ostatnim lat dziesiątku jedna zajmująca zabawka dla dzieci zabawka, którą pominąć swojej skromnej zewnętrznej formy posiada w porównaniu z innymi zabawkami tak bogate zalety, że przynajmniej trzeba rzeczycywiście i trwać wartość. Mamy tu na myśli kółeczko skrzynki budowlane firmy F. Ad. Richter & Cie, król. nadw. i szambelańskich dostawców, Wiedeń, I. Operngasse 16. W obecnych czasach postępu na każdym polu technicznym jest rzecz rzeczywiście ważna, jeśli już w dziecku budźmy zmysł form i piękna, a do tego nadają się najlepiej co do formy skończono wzorki, poczynając od rzeczy łatwych, a przechodząc stopniowo do coraz trudniejszych. Jak najdokładniej odrobienie kamienie umozabniają dziecku łatwość i pewność w stawianiu budowl. Wzrost też zalety tej skrzynki jest ich niezmiętna trwałość; zagubione zaś kamienie można każdego czasu zastąpić nowymi, a skrzynki same systematycznie powiększać przez dokupienie skrzynek dopełniających i kółeczek skrzynek mostowych. Piękną nowością są przepyszne układanki „Saturn” i „Meteor”.

* Znalazł walizkę czarną Aleksander Czwił, na rogu ulicy Kopernika koło poczty. Odebrać można u p. A. Kurkowskiego, ul. Sobieskiego 10.

* Z Tow. politechnicznego we Lwowie. Zwyczajne zgromadzenie tygodniowe członków, odbędzie się w lokalu Tow. we środę dnia 2 grudnia b. r. o godzinie 7 wieczorem.

* Młodzież przy pracy. We wtorek dnia 1 grudnia b. r. odbędzie się posiedzenie Koła prawno-ekonomicznego, z następującym porządkiem dziennym: Odczyt kol. Ludwika Ektora: „Polityka handlowa galicyjska”. Początek o godzinie 7 wieczorem.

* X. posiedzenie naukowe polskiego towarzystwa przyrodników im. Kopernika odbędzie się we wtorek, dnia 1 grudnia b. r. o godzinie 6 wieczorem w sali instytutu chemicznego uniwersytetu (ul. Długosza 1. 8).

* Podziękowanie. Dnia 19 b. m. w pensjonacie W. Pani d'Endel, znanej z uczynności, odbył się koncert na rzecz domu „Pod Opatrznością” w Zakopanem, z którego dochód brutto wynosił 88 kor. 96 hal. Wszystkim szlachetnym osobom, które w jakikolwiek sposób raczyły przyczynić się do powiększenia funduszu dla domu „Pod Opatrznością”, wyrażamy najżywszą wdzięczność i serdeczne Bóg zapłać przesyłamy.

Adela Malewiczówna.

Składki na cele użyteczności publicznej fab narodowej. Zamiast wieńca na trumnę s. p. Herminy Łożnińskiej od rodziny Skwarczyńskich 40 kor. dla Tow. św. Wincentego a Paulo.

Zmarli: W Przemyslu zmarł w 79 r. życia Karol Eberl, emer. naczelnik urzędów pomocniczych sądu obwodowego.

W Krakowie zmarł Rudolf Trzebiecki, emer. generał-lekarz sztabowy, ojciec s. p. Rudolfa b. prof. uniwersytetu krakowskiego.

NOTATKI

literackie i artystyczne.

Repertuar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś w poniedziałek „Pan Choufleuri przyjmuje”, operetka w 1 akcie Jak. Offenbacha Nastąpi „Divertissement” baletowe w 1 akcie, układu St. Sachsa. Zakończy „Dziesięć cór na wydaniu”, operetka w 1 akcie Fr. Souppégo.

Jutro we wtorek „Uczeń szatana” (*The Devils disciple*), sztuka w 3 aktach, a 5 odsłonach przez Bernarda Shawa, przekład z angielskiego przez B...k.

Wśród „Pan Choufleuri przyjmuje”, operetka. Nastąpi „Divertissement baletowe”. Zakończy „Dziesięć cór na wydaniu”, operetka.

We czwartek (popularne przedstawienie, po cenach zniżonych) „Łapownicy”, komedia w 5 aktach przez Aleksandra Ostrowskiego.

W piątek „Postanienie nr. 6666”, operetka w 3 aktach z prologiem C. M. Ziehrera

W sobotę po raz pierwszy „Serdeczne dzieje”, sztuka w 3 aktach Józefa Giacosa, tłumaczyła z włoskiego Nina Nivola-Petryki-cówna. Rozpocznie po raz pierwszy „W wilczym dole”, obraz dramatyczny w 1 akcie przez Giovanni Verga, tłumaczył Jar. Pieniążek.

Z teatru. „Uczeń szatana”, sensacyjna nowość angielska, powtórzoną będzie jutro, we wtorek. Na czwartkowe popularne przedstawienie, po zniżonych cenach, daną będzie świetna sztuka Ostrowskiego „Łapownicy”, z p. Kamińskim w roli Jusowa.

W sobotę ujrzymy bardzo zajmującą nowość, którą będzie trzaktowa sztuka Józefa Giacosa, pt. „Serdeczne dzieje”, z dodaniem prześlicznej jednaktówki Vergi, pt. „W wilczym dole”. Obie te nowości o wielkiej wartości literackiej, posiadają wszystkie warunki scenicznego powodzenia i obie grywane są we Włoszech we wszystkich teatrach.

Z opery. Panna Kurtzówna przybyła już do Lwowa i rozpoczęła próby z partii Aidy, którą kreować będzie w najbliższym wznawieniu tej opery.

Operetka. Na sobotnie przedstawienie operetkowe, złożyły się dwie jednaktówki: „Pan Choufleuri przyjmuje” Offenbacha i Souppégo „Dziesięć cór na wydaniu”, w połączeniu z występem lwowskiego „corps de ballet”. Na korzyść pierwszej z tych operetek, przemawia jej pochodzenie od nieprzeciętnego na polu kompozycyj tego rodzaju mistrza francuskiego, oraz okoliczność, że była nowością dla naszej publiczności. Na dziełach Offenbacha trudno

doznać zawodu, nawet słabsze z nich, nie tracą dotychczasowej swego, nazwisko autora ręczy bowiem, że, jakkolwiek byłoby libretto tej, lub owej operetki, jej partytura zawsze pozostanie do pewnego stopnia zajmującą dla słuchaczy, a Offenbach i jego muzyka nie odbiegają daleko od pierwszorzędnych dzieł literatury operetkowej. Nie inaczej też miała się rzecz z „Panem Choufleuri”, za pewne braku w treści, niezbyt zajmującej i oryginalnej, wynagrodziła nas sownie muzyką, a raczej kilka momentów dowcipnej satyry, wymierzonej przeciw szablonowi włoskiej opery, tej opery, która panowała wszechwładnie w czasach Offenbachowskich. Kilka genialnie ułożonych taktów, wystrza, by nadać dziełu cechę dzieła odróżniającego się od wszelkich robót tuzinkowych, tem samem, pomimo formy absolutnie przedawnionej, potrafił „Pan Choufleuri” obudzić zajęcie słuchaczy nie w całości, lecz tu i owdzie, w chwilach, z których tryskał niezrównany humor wielkiego satyryka, najdowcipniejszego z kompozytorów operetkowych, Offenbacha.

„Pan Choufleuri” znalazł starannych i pełnych humoru wykonawców, jak: p. Kliszewska (doskonała pod względem śpiewu i gry scenicznej, Ernestyna), p. Lelewicz (wyborny przedstawiciel roli tytułowej), p. Kasprończowa, oraz pp.: Malawski i Kosiński (arcykomicy w roli Izydora).

Trudno zaiste wyrozumieć, w jakim celu wznawia dyrekcja teatru przestarzałą operetkę Souppégo, „Dziesięć cór na wydaniu”. Libretto jej mało zajmujące — powiedzmy szczerze — nudne, muzyka banalna, po większej części nie przedstawiająca żadnej wartości, całość rozkładająca, nużąca, pozbawiona dowcipu, a nawet nie dająca artystom sposobności do większego popisu w śpiewie, lub grze. Jedynie z wielką finezją i z humorem wygłoszona deklamacja p. Jankowskiej, ożywiła na chwilę to pismo nudów i ratowała poniekąd sytuację. Gdy po solowych produkcjach „Dziesięciu cór”, czekałymi z upragnieniem chwili zapadnięcia kurtyny, nastąpił niestety popis zbiorowy, w formie polki, odegranej na cymbałkach, który to występ tak niefortunny obmyślony, powtórzono na ogólne żądanie — kilku słuchaczy na galerii. A więc prowincjonalny zrywacz „bisowania”, widocznie nie został jeszcze wykorzeniony i uchodzi bezkarnie w teatrze lwowskim. Jak można dla kaprysu kilku osób, zmuszać całą publiczność do powtórnego wysłuchania całego „numeru”, a w dodatku polki na „xylofonach”, na to pytanie, mogą tylko odpowiedzieć „córki na wydaniu”...

Pomijając ten epizod, obniżający oczywiście dodatnie wrażenie wykonania i brak prawdziwego humoru u artystów, biorących udział w tem przedstawieniu, zanotować wypada, że całość pod batutą p. Słomkowskiego, wypadła, pod względem muzycznej precyzji, bez zarzutu, a między solistami wyróżnili się korzystnie panie: Kasprończowa, Łęska, Miłowska i p. Kosiński, którzy zadość sobie wiele trudu, by wydobyc jakiegoś humoru z postaci Lecqua. — Teatr był szczerze zadowolony. Fr. Neuhauser.

Repertuar teatru ludowego we Lwowie.

We wtorek, dnia 1 grudnia, o godzinie 4 popołudniu, przedstawienie dla dzieci: „Uczony”, komedia w 1 akcie Dydyńskiego, „Moralistka”, komedia w 1 akcie Bolesławicza i „Pani, pan sędzia i Kazio”, komedia w 1 akcie Świdarskiego.

We czwartek, dnia 3 grudnia, o godzinie 7 1/2 wieczorem, „Rinaldo Rinaldini”, dzieło sceniczne w 7 obrazach z włoskiego, wyjątkowo po cenach studenckich.

Repertuar Filharmonji lwowskiej:

We wtorek, dnia 1 grudnia, pierwszy występ „cudownego dziecka”, 15-letniej Węgierki, sławnej wiolinistki, Stefani Geyerówny.

Z Filharmonji lwowskiej. Jutro we wtorek koncert 15-letniej, sławnej skrzypkaczki Stefani Geyerówny, zwanej „Kubelkiem w spodnicy”, która przybywa do Lwowa, poprzedzona wielkimi triumfami, jakie zdobyła na pierwszych obradach w Europie. Królowa rumuńska, przed którą Geyerówna grała, tak oczarowana została znakomitą jej grą, że fotografowała się z nią razem, darowała jej swą fotografię z pochlebną dedykacją i poświęciła jej jeden ze swych wspaniałych poematów.

Z galic. Towarzystwa muzycznego.

We wtorek 1 grudnia br. o godz. pół do 8-jej wieczorem odbędzie się w sali Domu narodowego 1-szy koncert Tow. na rok 1903/4. W programie: Koncert Corellego, pieśń Monteverdeggo z dzieła muzyki archaicznej, Haydna symfonia i Bethovena septet i pieśń z muzyki klasycznej. Także muzyka nowsza ma swych reprezentantów; w programie widzimy Paderewskiego, Leoncavalla etc. Solistką wieczoru będzie p. hr. Pel. Skarbówna.

Teatr.

(Poranek artystyczny w teatrze miejskim. — „Jak liście z drzew stracone...”, pastel sceniczny w 1 odsłonie przez *...).

Ze szczerem zadowoleniem stwierdzić należy, że tegoroczny sezon teatralny we Lwowie jest szeregim widowisk, które mogą zadowolić najwybredniejszy smak artystyczny i sprawić prawdziwą rozkosz duchową miłośnikom sztuki. Jakis ożwyci, a szlachetny powiew płynie pomiędzy sceną a publicznością. Pierwsza skrzy się dziełami najwybitniejszych dramaturgów Europy — druga z zapamiętaniem gromie się do świątyni sztuki, nie szczędząc objawów gorącego uznania dla kierownictwa i personelu sceny.

W tym pięknym, melodyjnym szumie skrzydeł poezji na scenie, mieliśmy wczoraj znowu wspaniałą biesiadę, nazwaną skromnie „porankiem artystycznym”, a która przyniosła nam szereg miłych i uroczych niespodzianek. „Poranek” rozpoczęła pani Sołska, która już samym wyglądem, ruchami i prześliczną toaletą mogłaby — jak ktoś słusznie uważał — nawet najbardziej zafascynowanego klasycy pogodzić z piękną secesją. Artystka wygłosiła bardzo oryginalną, a zastosowaną do chwili prolog Stanisława Rossowskiego, a deklamatorkę zmuszono oklaskami do okupu pięknym nadatkami.

Część wokalną-muzyczną wypełnili pp. Jan Skrzydlewski, pianista, śpiewak opery: dr. Zawilowski i pani Gembarszewska. Nie mój to fach — sprawozdania z mu-

zyki. Mogę więc jedynie stwierdzić, że pierwszy u nas występ publiczny prof. Skrzydlewskiego obudził żywe zajęcie publiczności. — Wysoce utalentowany artysta uderzył słuchaczy oryginalnością gry, która w wielu kierunkach różni się od szkoły, uprawianej u nas, a niestychana technika! wywołał wprost zdumienie. — Bardzo życzliwie przyjmowano oboje sympatycznych śpiewaków naszej opery, wywołując, zwłaszcza p. Zawilowskiego, kilkakrotnie.

Po tym wstępie nastąpiło widowisko sceniczne. Grano sztukę anonimowego autora pt.: „Jak liście z drzew stracone...”, sztukę, która właściwie jest wspaniałym, porównywalnym głębią myśli i uczucia poematem. Treść jej jasna i krótka.

Sędziwy szlachcic, marszałek, pędzi na wsi ciche, pracowite życie gospodarskie, mając u boku córkę Wandę i kuzynkę, czy też zarządczynię domu, Otylię. Spokój tu i cisza, a mały światek woskowy kapie się w słońcu, mroźną zajęty pracą na glebie.

Pocziwość, szczerść, pogoda, królują w tym starym modrzewiowym domu. Jenowspomnienia niedawnej przeszłości snują się tutaj, wśród ciszy drzew ogrodu, gdzie jesień wylotła suchym liściem ścieżki i gazonu. Liście te padają z gałązek, chwiają się, jak motyle, w jesiennym, pełnym smętnych blasków powietrzu z szelestem padają na ziemię.

Wspomnienia to smutne. Przed ośmiu latami, podczas ostatniej walki narodu o wolność, sędziw marszałek, młody wówczas i gorący Władysław Igelski, poszedł w bój, dostał się do niewoli i pognano go na Sybir.

Pamięć o bohaterze przebrzmiała w sąsiedztwie, ale żyje żywa i gorąca w jednym sercu niewieścim. To Wanda. Dziewczę z lat dziecięcych pamięta bohater, kiedy, pełen zapału, opowiadał jej o przygotowaniach do wojny, kiedy jej mówił o wolności, o ojczyźnie, o potrzebie ofiary z krwi i życia... Po stać żyje ciągle w sercu i duszy Wandy, a uczucie uwielbienia i czystej, a bezgranicznej miłości potęgują listy wygnańca, przesyłane z Syberji, a pełne wiary i miłości dla ideałów ojczystych.

Życie jednak toczy się swoim kołem. Wanda pod okiem kochającego ojca i niemniej przywiązanej do rodziny Otylii, wyrasta, jak młoda topola, krasa czaruje i niewinnością, i życzliwymi jak ojciec z synowcem swoim, Adamem, młodzieńcem z sąsiedztwa, co właśnie objął majątek i z całą gortliwością oddał się pracy na glebie.

Prostość i serdeczność znamionują tego młodzieńca, który wzrósł w bezgranicznym przywiązaniu do ojczyzny i ponad nią nie ma innych pragnień życia. Pozornie wydaje się być prostaczkiem, kiedy narzeczonej zwierza się z radością, o udamy plonie buraków; ale to nie prostak i chwielec. „Ziemia — tłumaczy narzeczonej — to podstawa naszego bytu i podstawa wolności ojczyzny. Z jej utratą — tracimy wszystko. Oto, dlaczego dla utrzymania się na niej poświęcam wszystko inne — i ideały i rozkoszne życia!”

Rozidealizowane dziewczynie, która widzi bohaterstwo w takich tylko obronach ziemi, jakim jest ideał jej lat dziecięcych — Władysław, — rozumowanie narzeczonego nie trafia do przekonania. Może jednak oswoiła się z „prozą życia”, za jaką uważa małżeństwo z Adamem, gdyby nie wypadek, który targnął nagle całą równowagę jej uczuć.

Oto, z Syberji, po odbyciu kary, powraca Władysław, aby naprawić objąć swój majątek. Powraca i przedewszystkiem przybywa do domu marszałka, aby powitać starego przyjaciela... I nietylko po to: jest jakaś nie tajemna, jakieś braterstwo ideałów i uczuć, co ciągnie go do zobaczenia Wandy, niegdyś umiłowanej dziewczeczki, a przez lata wygnania anioła-pocieszyciela, co mu przesyłał wieści z Ojczyzny i słowa gorące...

Powrót Władysława powoduje konflikt, który autor odtworzył wprost po mistrzowski. Rozidealizowana, przeczulona marzeniami o bohaterstwie czynu, dziewczyna odwraca się od narzeczonego i, jak stęsknione dziecko, z płaczem i rozkoszą rzuca się na szyję wygnańca, co walczył i cierpiał za ojczyznę. Widzi to Adam i ze szlachetną rezygnacją zwraca jej pierścionek zaręczynowy. „Kocham ją — mówi drżącym głosem — i pragnę jej szczęścia. Gdy u boku tamtego znalazła to szczęście, ja usunę się bez skargi!”

Ala i Władysław nie ustępuje siłą charakteru młodemu rywalowi. Wrócił stargany fizycznie posiwiały, złamany, stary. Czyż ma prawo odbierać Adamowi to szczęście, którego on sam nie zdoła już utrzymać? Wie on i czuje, że miłość Wandy jest raczej egzaltacją, aniżeli uczuciem, któreby mogło nie doznać rozczarowania w dalszym życiu... Kocha ją, kocha, jak marzenie, ale czuje, że gdy ona jest kwiatem wiosny, on — tylko liściem jesiennym, straconym z drzewa...

I mamy przed sobą prawdziwy pojedynek dwóch dusz szlachetnych, walkę, odwołaną przez autora z niezmierną subtelnością momentów psychologicznych. Kończy się ona podstępem Władysława, który chcąc zniechęcić Wandę ku sobie, przedstawia jej, jako

miejsca o grze artystów pozostawiam sobie słowo do następnego numeru.

A teraz — niedyskreca dziennikarza: Autorem przedniejszego pematu scenicznego jest — Jan Łada. A któż nie wie, kogo ten pseudonim oznacza?

Kl. Kotakowski.

Listopadowa rocznica.

Siedmudziesiątą trzecią rocznicę listopadowego powstania, obchodzić Lwów w roku bieżącym z niebywałą dotychczas uroczystością. Wszystkie niemal stowarzyszenia urządziły uroczyste wieczorki, w których dziesiątki tysięcy ludzi wzięło udział. Wszystkie je opisać, nie sposób, zadowolimy się więc tylko sprawozdaniami z kilku najważniejszych.

Pierwsza pospieszyła do apelu młodzież polska, a po raz pierwszy od lat wielu w jedno złąca ciał. Więc patriotyczna nasza młodzież rekodzielnicza, członkowie Czytelni Akademickiej i Bratniej pomocy z politechniki.

Sala ratuszowa zapelniona szczerze, przeżajają panie i mundurki studenckie, na estradzie zjawia się akademik Laszkiewicz, gorącym słowem zagajając wieczorek; nastąpi produkcja muzyczno-deklamacyjna — przed oczyma zebranych przesuwają się i znikają młodzieńcze twarze śpiewaczek, cytrystek — ale palmę pierwszeństwa otrzymali p. Chmieliński i pani Gostyńska, porównując zebranych swoimi deklamacjami. Śpiewał z brawurą chór „Ogniwa”, a przemówienia reprezentantów młodzieży politechnicznej p. Hartleba i p. Baczyńskiego, przyjęte serdecznie, udowodniły zebranych, że wśród młodzieży polskiej, pomimo różnicy politycznych przekonań, w kwestii narodowej jest tylko jedno hasło, jedna idea, dla której wszyscy gotowi poświęcić wszystko co najdroższe.

Doskonałym „pendant” do tego było zebranie młodzieży na cmentarzu żykowski w niedzielę o godz. 5 popołudniu. Młodzież szkół średnich i rekodzielnicza zebrała się pod pomnikiem Ordona, skąd po odśpiewaniu modlitwy przy blasku pochodni udała się na groby żołnierzy z roku 1831, a następnie powróciła pod ten pomnik z pieśnią legionów na ustach i po wysłuchaniu przemówienia prezesa komitetu p. Baczyńskiego udała się pod pomnik Goszczyńskiego, a następnie spokojnie rozeszła się do domów.

W Tow. Kilińskiego święciła rocznicę porankiem młodzież szkół średnich. Poranek, w którym uczestniczyło wiele pań i osób z inteligencji, powiodł się bardzo dobrze.

Nie pozostała beczynną i młodzież szkół przemysłowych, która o godz. 3ej popołudniu w Tow. im. Kilińskiego odczytali i śpiewami uczcili pamięć rewolucji listopadowej.

Sala Kasyńska miejskiego ze sceną, przystrojona w wojenne emblematy, wypełniła się po brzegi doborową publicznością. — W słowie wstępnym, nakreślił dr. Łuniński nader obszernie, szkic dziejów narodu polskiego od 1794 do 1831 roku, malując jak skrawkami barwami najważniejsze momenty dziejowe i sylwetki tej doby, a w pierwszej linii wielkiego księcia Konstantego. Zakończył mówca apolem, nawołującym do zharmonizowania się społecznego i pracy odradzającej w imię pamiętnego hasła Staszica: „naprzód trud, potem wygoda — naprzód był, potem niezawisłość polityczna”. Kiedy umilkły oklaski, jakimi publiczność nagrodziła doskonały wykład, odśpiewał dzielny chór naszego „Echa”: „Czas do boju” i „Z dymem pożarów”, poczem p. Kruczkowski wygłosił z serdecznym uczuciem wiersz „Kibitka”, a p. Deman odegrał poprawnie dwa utwory skrzypcowe. Z kolei, odśpiewała znana już z estrady koncertowej sympatyczna śpiewaczka pani Mokrzycka „Ciszę nocną” Szopena i „Czar-na sukienkę” Żeleńskiego, jak zwykle prześlicznie, a w końcu wystąpił znowu chór „Echa”, wieńcząc produkcję wokalne nieśmiertelnym naszym hymnem „Jeszcze Polska”. Zakończył wieczór, odegrany przez pp. Kwiatkiewiczową, Kruczkowskiego, Kwiatkiewicz i Jaworskiego, ponury „Dramat jednej nocy” Urbańskiego.

W Czytelni kobiet ścisł niebawo. Przybyła też M. Konopnicka. — Na estradzie ukazuje się drobna ciałem, a duchem olbrzymia, czcigodna p. Machczyńska i padają słowa z ust jej: „Rok za rokiem marne leci — My w niewoli, my w niewoli”. To to rzucione, a na tle tem, kreślił mównicy obraz zapasów narodu w pamiętnych owych latach, podkreślając silnie te ustępy, w których kobiety serca i dłonie wzięły udział.

Następnie rozpoczęły się produkcje. Zna-na koncertantka panna Gasiarowska odegrała wśród ogólnego entuzjazmu na skrzypcach „Legendę” Wieniawskiego i „Mignon” Sarasatego. Następnie deklamowała artystka dramatyczna p. Gostyńska Konopnickiej wiersz „Do granicy”, dalej odegrała panna Zielenkanka na fortepianie sonatę Szopena i śpiewała pani Wołoszczakowa. Przy dźwiękach Szopenowskiej sonaty zadeklamował w końcu uczeń gimnazjalny p. G. „Marsz pogrzebowy” Ujaskiego. Na zakończenie uroczystości, publiczność cała odśpiewała „Jeszcze Polska...”

I lwowska straż pożarna ochotnicza „Sokół”, złożyła hołd bohaterom z przed lat siedmudziesięciu, urządzając w swym przestronnym lokalu w Ryńku, uroczyste wieczór. Słowo wstępne wygłosił akademik Kolankowski, część wokalną wykonali: doskonale wyszkolony chór towarzyszący, i p. Szmidta; prześliczne solo cytowe odegrała panna Nowicka, a panna Wandzia Baczyńska wygłosiła z przejęciem dwa wiersze Znicza: „Nie zginię” i „Czy walczę”. Akompaniament prowadził p. Czesław Urbańczyk.

W sali ratuszowej znowu urządziło wczoraj o godzinie wpół do 8ej wieczorem uro-

czystość towarzystwo „Chór robotniczy”. Pomimo wybitnie czerwonej barwy tego stowarzyszenia, program wieczorku był wyłącznie tylko patriotyczny. Słowo wstępne wygłosił delegat Koła Kościuski T. S. L. p. Dunin Wąsowicz, poczem śpiewał jeden z najlepszych we Lwowie chórów, „Chór robotniczy” kompozycje Galla („Boże Ojczy”, „Z dymem pożarów” i „Jeszcze Polska”), Orłowskiego, śpiewał solo p. Schimda i grał na skrzypcach p. Sonenschein. Deklamowali pna Wandzia Baczyńska „W rocznicę listopadową” i nadprogramowo, na ogólne żądanie „Czy walczę już” i p. Slavik „Redutę Ordona”. Całość wieczoru złożyła się we wspólną wiankę produkcji i wyrazów uczuć gorących, których żaden nie zamącił dysonans.

Czytelnia kolejowa zebrała swych członków w lokalu własnym w starym czerniowieckim dworcu.

Odczyt treści historycznej wygłosił delegat T. S. L. p. Zabawski, następnie chór drukarski pod batutą prof. Domiszewskiego odśpiewał szereg pieśni, nagrodzonych huczynnymi oklaskami zebranych, a w końcu odegrali amatorowie obrazek dramatyczny Żwikowskiego „Jeden z ostatnich”.

„Gwiaździsta”, patriotyczna Gwiazda lwowska nie pozostała w tyle za innymi towarzystwami, ale przeciwnie w przestronnej sali tyle nagromadziła publiczności, ile tylko gościnne jej objąć zdołały mury.

Zastosowane do okoliczności słowo wstępne wygłosił akad. Augustyński, poczem chór Echa odśpiewał narodowe pieśni a druż Janikowski wygłosił własny swój utwór: „W rocznicę”, a następnie na ogólne żądanie publiczności drugi swój wiersz okolicznościowy. Następnie świetnie zgrane grono amatorów Gwiazdy, złożone z pp. Partkiewicz, Dohnalika, Lecha, Pluttera i Sauczya odegrało akt II. z dramatu Mickiewicza „Konfederaci Barscy”, a potem przy akompaniamencie p. Lehrera, odśpiewał p. Jeliński dwie pieśni Moniuszki, a w końcu p. Bojarski odegrał solo na cytrze.

Kasyno urzędnicze stało również do apelu, a wieczorek jego scharniżł doń setki członków i ich rodzin. Zagaił wieczorek przemową dyr. Kwiatkowski, kreśląc barwnie przed oczyma słuchaczy obraz wielkopomnych zapasów 1831 roku. Nastąpiła produkcja „Echa” panny Holzmüllerowej, pp. Nizankowskiego, Bojarskiego, Klauseka i deklamacja p. Głatego.

Godna współzawodniczą „Gwiazdy” w tem co dobre i piękne, „Skafa” lwowska, zmobilizowała wczoraj również tłumy swych członków, ich rodzin i zaproszonych gości. Zagaił uroczystość stosownym przemówieniem p. Stanisław Niemczyński, uczestnik powstania z r. 1863, poczem prof. dr. Debiński wygłosił odczyt o listopadowym powstaniu i Adamie Mickiewiczu. Nastąpił potem produkcja chóru „Skafy”, śpiewy solowe, deklamacje, tercet smyczkowy i gra na fortepianie, zakończyła się zaś uroczystość odegraniem patriotycznej sztuki Parviego „Hanusia Krożańskiego”.

Ponadto, o ile to doszło do naszej wiadomości, odbyły się jeszcze poranki, względnie wieczorki uroczyste w Czytelni Akademickiej, „Jedności”, szkole św. Antoniego, w szkole św. Marcina i t. d. i t. d.

Przy sposobności opisu uroczystości, nie godzi się nam pominąć milczeniem młodzieńkiej uczestniczki czterech ich, 11-letniej Wandzi Baczyńskiej, nad wiek rozwiniętej pnielki, która o boku swojego ojca, od lat już trzech bierze udział we wszystkich niemal patriotycznych obchodach, jako deklamatorka. Wczoraj deklamowała ona patriotyczne utwory Znicza, nasamprzód na poranku studenckim w Towarzystwie Kilińskiego, po raz drugi tam na uroczystości urządzonej przez uczniów szkoły przemysłowej, po raz trzeci na wieczorku ochotniczej straży ogniowej „Sokół”, a po raz czwarty w ratuszu na obchodzie, urządzonym przez towarzystwo „Chór robotniczy”. Deklamacja młodocianej deklamatorki, robiła każdym razem olbrzymie wrażenie i nagradzana była burzą oklasków.

Ś. p. Józef Głębocki,

poseł średnio-śremsko-wrzesiński do sejmu pruskiego, a śremsko-średzki do niemieckiego parlamentu, umarł przedwczoraj nagłą śmiercią w Poznaniu w 47 roku życia.

Walczył on na arenie politycznej i parlamentarnej od wielu lat, a działalność występowania nie tylko zjednał sobie ogólne zamiłowanie u swoich, ale nawet szacunek u przeciwników, dla których nie tylko był wielce niewygodnym, ale częstokroć postrachem. Związkiem z ostatnimi czasami, kiedy szerokie warstwy społeczeństwa żądały od posłów swych „ostrzejszego tonu” skutkiem tego, że bezwzględność wyzywająca przeciwników doszła do ostatecznych granic, śp. Głębocki był tych sfer wymownym reprezentantem.

Wtedy to śp. Józef Głębocki stał zawsze między pierwszymi w walczącym zastępie naszych parlamentarzystów i bądź trafnością, ścisłością argumentacji a logiką, bądź gryzącym sarkazmem umiał się dać przeciwnikom we znaki tak dojmująco, że w kraju ogólny znajdował poklask, a niejednego ministra spędział z ław ministerjalnych, a wielu mówcom przeciwniej strony odejmował chęć polemizowania.

Donośny głos jego brzmiał gromko po audytorjach parlamentarnych, a męska postać sama przez się nadawała mu moralną przewagę.

Pochodząc ze szczerego polskiego gniazda, nigdy nie sprzeniewierzył się idei narodowej. Kiedy go nieszczerliwie okoliczności spędziły z głębi polskiego ładu, całkiem się oddał społeczeństwu na usługi parlamentarne ludu, na trybunie rzeszy niemieckiej, czy państwa pruskiego.

Smutek ogarnął go ciężki, gdy widział, jak wszystkie usiłowania jego i całego koła

szły na marne; ale nigdy nie wpał i zawsze z równą gotowością występował do nowej walki.

Mową był z Bożej łaski. Na wiecach, kiedy mówił do ludu, chwycił za serce i porwał, z trybuny rzucał gromy nie tylko głosne, ale rażące przeciwników.

Ś. p. Józef Głębocki urodził się dnia 17 marca 1856 r. w ojcystem Czerlewie w powiecie średzkim, z ojca Jana Nepomucena i Wiktorji z Żórawskich. Pierwsze nauki pobierał zmarły w szkołach ludowych, potem w gimnazjum M. Magdaleny w Poznaniu, a od r. 1875—1880 zapisany był na uniwersytecie wrocławskim, gdzie się z zamiłowaniem poświęcał studjom historii i geografji. Następnie przeszedł do rolnictwa i osiadł w ojcystem Czerlewie, które kilka lat temu odprzedał rodakowi. Od r. 1893 był członkiem sejmu pruskiego, a od r. 1898 członkiem parlamentu. W Kole polskiem zajmował zaszczytny urząd sekretarza. Za czasów pracy parlamentarnej zajmował się także współpracownictwem w różnych pismach w kraju i za kordonem. Chwila śmierci dotknęła idącego ul. Podgórną, w Poznaniu, gdzie padł przed nr. 9, a skaleczonego odwieziono do lazaretu miejskiego, gdzie już lekarze mogli tylko skonstatować śmierć na paraliż.

Z sejmu węgierskiego.

(Telegram Dziennika Polsk.).

Posiedzenie sejmu węgierskiego.

Budapeszt. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu, prowadzi opozycja dalej techniczną obstrukcję. Po odczycie protokołu, zgłosił poseł Lengyel 23 poprawek do protokołu, domagając się między innymi sprośowania błędów ortograficznych itd.

Przewodniczący oświadcza, że niektóre poprawki nie stoją w żadnym związku z uwierzytelnieniem protokołu.

Poseł Nessi zgłasza szereg dalszych poprawek.

Budapeszt. Poseł Smiałowski, wystąpił z partji liberalnej.

DEPESZE telegraficzne i telefoniczne.

Przeciw secesji ruskiej.

Turka. (Tel. wł.) Z powodu deszczów i roztopów, które uniemożliwiają dostęp do Turki, zgromadzenie wyborcze zostało odwołane. Odczyt się tylko we czwartek dnia 26 bm. soborczyk dekanalny, na którym, po omówieniu zajęć w sejmie i secesji ruskiej, uchwalono wezwać p. Glidziuka, aby mandatu nie składał.

Rada wydziału kraj. poseł Glidziuk, stanął przed wyborcami w czasie późniejszym, gdy dostęp do Turki ze wsi powiatu będzie umożliwiony.

Obchód listopadowy.

Kraków. (Tel. pryw.) Podczas wczorajszego obchodu listopadowego w Sokole przyjmowano bardzo gorąco postą Korfante-go, który mówił o stosunkach na Śląsku. Żonie postą Korfante-go wręczył prezes Turski bukiet.

Zajęcie w teatrze ludowym.

Kraków. (Tel. pryw.) *Głos Narodu* donosi, że po wczorajszem przedstawieniu w teatrze ludowym, artysta teatru tego p. Sowiński z powodu jakiegoś nieporozumienia z dyrektorem Müllerem, napadł nań przy wyjściu z teatru i groził laską. Müller dobił rewolweru i wyrzucił w powietrze na postrach, a gdy to nie skutkowało, strzelił drugi raz i ranił Sowińskiego lekko w nogę.

Storthing norweski.

Chrystyanja. Na posiedzeniu Storthingu (parlamentu) ostrzegł prezydent ministrów przed dążnościami do obniżenia wydatków na obronę kraju, która jest warunkiem egzystencji narodu. Zaznaczył także konieczność zorganizowania obrony północnej Norwegji. Przewodniczący komisji budżetowej oświadczył, że jeżeli się nie obniży wydatków na obronę krajową, wywoła się przez to ruch nieprzyjajny dla obrony krajowej. Finanse muszą być uporządkowane i ze względu na obronę krajową, ponieważ coś pomoże, jeśli się jest uzbrojonym, ale zbroja za bardzo ciężka.

Rozruchy robotnicze.

Lyon. Na dziedzię robotniczej odbyło się zgromadzenie robotników, przyczem przyszło do demonstracji przeciw biurom pośrednictwa pracy.

W starciu z policją 1 osoba poniosła śmierć i 1 policjant ranny.

Rozruchy studenckie w Atenach.

Ateny. Grupa studentów urządziła potwornie demonstrację przed teatrem królewskim z powodu wystawienia sztuki „Orestes” w języku nowogreckim. Policja rozprószyła manifestantów przy pomocy sił.

Po niedługim czasie przyszło znów do starcia, w którym padł straż. 1 osoba zabita.

Kronika z ostatniej chwili.

Pięć dni bez pogrzebu. W domu pod l. 55 przy ulicy Gródeckiej, zmarł przed pięciu dniami 3-letni Michał, syn Marcina i Ksefki Bodnarowiczów, zarobników. Wobec tego, że rodzice zmarłego dziecka byli zupełnie ubodzy i na pogrzeb brakło im fundusów, leżało dziecko dwa dni bez pogrzebu, wreszcie ojciec jego poszedł do Gródki, by parę koron na koszt pogrzebania pożyczyc u znajomych. Wczoraj powrócił strapiiony Bodnarowicz z Gródki z próżnymi rękami. Dziecię leżało bez pogrzebu dni już cztery. Dziś w dniu piątym, zwłoki poczęły rozkładać się i nieznosny zapach trupi wypełnił całą izbę, w której kilkanaście osób śpi i mieszka. Jeden z współlokatorów Bodnarowiczów, uwiadomil o tem policję, ta zaś zwróciła się do komisariatu miejskiego i dzienicznika z żądaniem pochowania psujących się zwłok.

Niestety, komisariat orzekł, że na grzebanie zmarłych fundusów nie posiada i zwłoki zatrzymują dotychczas powietrze izdebki, w której

kilkanaścioro mieszka ludzi. W ostatniej chwili dowiadujemy się, że policja zwróciła się do fizyka miejskiego o odpowiednim przedstawieniu. Nie wzięmy też, że fizyk zarządził to, co w tej sprawie wogóle da się uczynić.

Porabany piaskarz. Piaskarz, o którego śmiertelnym porabaniu przez żołnierzy w szynkowni przy ulicy Ruskiej l. 16 donieśliśmy w porannym numerze, nazywa się Jan Marod. Przytomności nie odzyskał on dotychczas jeszcze.

Katastrofa na morzu. Paryż. (Tel.) Skuter „Hilaiseur” rzucony został przez burzę o skały pod Bayonną i poszedł w drazgi. Zalogą cała zatona.

Dział ekonomiczny.

Wiedeń 30 listopada.

(fr.) Pierwszy sukces parlamentary hr. Tiszy nad obstrukcją w sejmie węgierskim, powitała giełda znaczną wyższą kursów. Związkiem akcje rozmaitych banków węgierskich podniosły się w ciągu ostatnich kilku dni w kursie tak, jak w czasach najbardziej rozwiniętej gorączki spekulacyjnej. Ogromne bowiem nadzieje przywiązują sfery giełdowe do ewentualnego zupełnego pokonania obstrukcji, gdyż powinno ono dać impuls do znacznego rozwoju życia ekonomicznego na Węgrzech. Czy nadzieje te nie są jeszcze przedczesne, pokaże niedaleka przyszłość. Z wypadków lokalnych wiedeńskich, najważniejszym dla giełdy jest podwyższenie przez pierwszą austriacką Kasę oszczędności o 1 1/2 proc. stopy procentowej opłacanej od wkładów oszczędności. Sfery giełdowe upatrują w tem zarządzeniu objaw bardzo dodatni, świadczący, że ruch handlowy i przemysłowy wzmagają się cokolwiek, a pieniądze są bardzo poszukiwane. Drobne to podwyższenie stopy procentowej zwiększy wydatki tej Kasy oszczędności prawie o 1,200,000 koron rocznie, gdyż suma wkładów ulokowanych w niej, wynosi przeszło 470 milionów koron.

Budapeszt 30 listopada. (Giełda zbożowa). (Kursa w koronach i po 50 kilogramów) Pszenica na październik od — do —; na kwiecień 768 do 769; żyto na październik od — do —; na kwiecień od 663 do 664; owies na październik od — do —; na kwiecień od 548 do 549, kukurydza na październik od — do —, na maj 1904 516 do 517, Rzepak na sierpień od 1175 do 1185. Cierły na pszenicę mierne. Chęć kupna rezerw. Uspokojenie: spokojne. Pogoda: drżysto.

Wiedeń 30 listopada. (Giełda połudn. godzina 12 minut 30). Marki 11720, Renta majowa 10045, Węg. renta koronowa 9840, Akcje austr. zakł. kred. 684—, Akcje węg. zakł. kred. 765—, Akcje Anglobanku 28150, Akcje Unibanku 545—, Akcje Bankvereinu 51850, Akcje Länderbanku 436—, Akcje kolei państw. 674—, Lombardy 90—, Akcje kolei Elbethal 42450, Akcje fabryki broni —, Akcje tytoniowe —, Akcje Alpiny 40650, Akcje Rima Muranji 483—, Akcje praskiego Tow. żel. 1890, Losy tureckie 14275, Ruble 25275. Uspokojenie silne.

Berlin 30 listopada. (Giełda poranna) Akcje kredytowe 21490, Towarz. dyskontowe 19870. Uspokojenie silne.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 30 listopada 1903 roku.

HOTEL GEORGEA. Ks. H. Lubomirski z Równego. Hr. L. Marchocki z Odessy. Hr. Z. Czosnowski z Podola ros. M. Zakrzewski z Wiktoria. W. Zieliński z Iwanczan. W. Bogdanowicz z Hajworonki. M. Elias i R. Paloksy z Wiednia. H. Falter i ks. M. Ponińska z Krakowa. J. Wężyk z Krakowa. Hr. M. Jabłonowska z Bursztyna. E. Mostofowicz ze Strzyżowa. J. Storfier z Czerniowca. K. Abrahamowicz z Bukowiny. A. Garapich z Zagórza. M. Garapich z Cebrowa. R. Kohn z Wiednia. K. Brockl z Podola ros. J. Klein z Kimirza.

HOTEL EUROPEJSKI. Hr. St. Jabłonowski z Popowca. S. Agopsowicz z Błozwi. W. Czaykowski z Bobrki. W. Polański z Rudnika. R. Klima z Kolomyi. C. Epstein z Zagrzebia. M. Wiktor z Faliszówki. Dr. F. Debecki z Kolomyi. K. Polak z Krakowa. M. Sroczyński ze Schodnicy. M. Maier z Wrocławia. R. Eckmiec z Czortkowa. J. Remiszewski z Czortkowa. M. Zubrzycki z Czortkowa. J. Marmoros z Kolomyi. J. Wachal z Chorkówki. J. Teodorowicz z Rusosowa.

Nadesłane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej zanie odpowiedzialności.

Sirolin

do nabycia w aptekach po 4 kor. na receptę. przez najznakomitszych lekarzy polecony przy chorobach płucnych, katarach organów oddechowych, skrofach, osłabieniu i in-

flucency według tryczyskich, na licznych klinikach Europy wypróbowanych doświadczeniach już po krótkim użyciu zmniejsza kaszel i wyrzucanie flegmy, ususza płuca, zwiększa apetyt i wagę ciała.

jest znakomitym środkiem przy chro-nicznym katarze bronchjalnym. jest doskonałym środkiem przeciw schudnięciu, ponieważ polepsza on jakość krwi, zwiększa apetyt i wagę ciała. sprowadza u skroficznych dzieci szybkie polepszenie i usunięcie gru-ziołków skroficznych. skutkiem przyjemnego zapachu i smaku, dzieci chętnie zżywają. jest prawdziwym wtedy tylko, gdy na każdej flasce znajduje się firma jedynego fabrykanta:

F. Hoffmann-La Roche & Cie.
Basel (Schweiz). 5045

Dr. Roicki

najstarszy specjalista dla chorób skórnych i wenerycznych. chorób pęcherzowych i kobiecych. Krosty, plamy piegi, liszaje, szorstkość skóry i czerwoność nosa usuwa się skutecznie. Jego poradnik [książka] kosztuje 1 zł. 20 ct.

Ordynuje od godziny 9 do 11 rano i od 3 do 6 po poł., przy ul. Żimorowicza l. 5.

Podziękowanie.

Wydział polskiego Tow. gimnastycznego „Sokół L.” we Lwowie poczuwa się w miłym obowiązku złożenia wszystkim najserdeczniejszego podziękowania za przyczynienie się do uświetnienia wieczoru Kościuszkowskiego. A przedewszystkiem składa podziękowanie WW. Paniom: Stachowiczowej, artystce teatru miejskiego i Praschilówniej, oraz WW. Panom: dyrektorowi Majerskiemu, W. Malawskiemu i J. Nowackiemu, artystom teatru miejsk., prof. Demanowi, Tow. śpiewackiemu: „Echu” i „Chórowi akademickiemu” jak również p. L. Lityńskiemu, dyrektorowi „Filharmonji lwowskiej”, za zniżenie ceny najmu sali, oraz Świątnemu przedjmu miasta za wypożyczenie dekoracji do ubrania sali, W. Panu A. Kurkowskiemu za bezpłatne oddanie dorożek, wypożyczenie dekoracji i zieleni, W. Panu Klimowiczowi za użyczone kwiaty, jak i W. Panu Złotnickiemu za przyczynienie się do dekoracji. Czołem!

Wydział.

Ostatni tydzień!

Ciągnięcie już 5-go grudnia!

Loterja kolejarzy

„FLUGRAD“

Główna wygrana:
50.000 koron.

9.999 wygranych — 125.000 K.

Cena losu 1 korona.

6 losów tylko 5 kor. 50 hal., — 11 losów 10 kor., — polecają: kantory wymiany, trafiki i t. d., — oraz kantor wymiany:

Braci Eibenschütz w Krakowie

Rynek gł. l. 5.

1182

Edmund Żychowicz,
koncesjonowany budowni-czy, ulicy św. Marka l. 2.
Wykonywa wszelkie ro-boty, wchodzące w zakres budownictwa. 1164

Dr. Stanisław Łudwig,
były asystent na klinice chorób dziecięcych we Wiedniu, długoletni lekarz na klinice prof. Neussera, osiadł we Lwowie i ordynuje ulica Akademicka l. 16, od godz. 3—4 popoł.

Specjalista w chorobach uszów, nosa, gardła i krtań

Dr. Teofil Zalewski,
ordynuje od 11—12 i od 3—5, ulica Sykstuska l. 35
Leczenie zbroczeń mowy. 835

Zarząd restauracji Kasyna Miejskiego we Lwowie ulica Akademicka 15 (sutereny) przyjmuje i z całą starannością wykonuje zamówienia na bankiety, wesela i zebrania towarzyskie — również wydaje doborowe obiady i kolacje do domów prywatnych w abonamencie miesiecznym po cenach możliwie najniższych. Łaskawe zgłoszenia tamże. 1185

Mam zaszczyt donieść, że papier listowy Góra nasił, jak również inne papiery z napisami „Wyrób krajowy” a nie zaopatrzone wyżej odbitą marką ochronną, nie są wyrobem krajowym. W kraju istnieje tylko jedna fabryka kopert i papierów listowych pod firmą:

S. W. Niemojowski we Śwowie.

Upraszam Wszystkich, którym zależy na rozwoju przemysłu rodzinnego by przy zakupie papierów i kopert listowych uważali na powyższą markę, a bez niej wyrób takich nie kupowali, zaś kupców, którzy korzystając z ogólnego prądu dążącego do uprzedmiotowienia kraju, wprowadzają Publiczność w błąd podsuwaniem wyróbów niemieckich jako krajowe napiętnowali tak jak na to zasługują.

S. W. Niemojowski.

Pierwsza i jedyna w kraju fabryka kopert i papierów listowych. Polecam pióra K. Wasilewskiego z Warszawy po oryginalnych cenach fabrycznych.

K. C. POPOW
najlepsza HERBATA światowa

Do nabycia we wszystkich większych handlach w kraju. W Brodach prowadziwa tylko u Witkowskiego i Ski. 4079

Wszelkie kupony
wylosowane papiery wartościowe
wypłaca
bez potrącenia prowizji lub kosztów
KANTOR WYMIANY
c. k. uprzyw. gal. 18
akcyjnego Banku hipotecznego

